

Yeri gelmişken “Muhafazakârlık” kavramının bir tanımını da yapmamız gerekmektedir.

Muhafazakârlık; “*tutuculuk, statükoculuk, atadan-babadan devralınan gelenek ve görenekleri sorgulamadan koruyuculuk*” demektir.

Muhafazakârlık; alışlagelen hayat tarzını, yaşayıp uyum sağladığı devlet ve siyaset nizamını, din adına uygulanagelen ruhsuz ve şuursuz tören ve tatbikatları, “*doğru mu yanlış mı, yararlı mı zararlı mı?*” diye akıl ve ilim süzgecinden geçirmeden aynen kabullenip, taklitçilik ve şekilcilik olarak yerine getirmektir.

Muhafazakârlık: “*uydum kalabalığa, doydum alabalığa*” mantığıyla hazırca rıza göstermek, kolaycılığı tercih etmek, olumlu değişimlere ve onurlu dönüşümlere direnmek ve özellikle risk ve özveri gerektiren gayretlere hiç girişmemektir.

İnanç ve ahlak değerlerine, haklı ve hayırlı prensiplerine bağlı kaldıkları için Müslümanlara da muhafazakâr denmesinin münasip düştüğünü söyleyenler olsa da, aslında Müslümanlıkla muhafazakârlık tamamen farklı ve aykırı şeylerdir. Nefsanî dürtülerine ve şeytani beklentilerine göre birtakım eklemeler ve eksiltmeler yapılarak, özellikle cihat şuuru, Hak ve adaleti hâkim kılma sorumluluğu çıkarılarak yozlaştırılmış ve “İlimli İslam” kılıfı takılmış bir yaklaşım ve yaşam tarzını hırsla ve heyecanla korumak, aslında Batılıların savunup sahiplendiği Muhafazakârlığın ta kendisidir.

Müslümanlar, gerici ve bozuk durumu muhafaza edici değil; ileri düşünceli, değişimci, Hak ve hayır adına devrimci bir ruha sahiptir. Peygamber Efendimizin:

“*İki günü birbirine eşit olan aldanmıştır. Bugünü dünden geri olana hüsrandır*” hadisi bu gerçeği işaret etmektedir. Hatta İmamı Gazali, Hz. Peygamberimizin:

“Her gün yetmiş (veya 100) sefer tevbe ettiğini”

belirten hadisi şerifi;

“Manen, ruhen, ilmen ve ahlaken sürekli yükselen ve değişim geçiren Efendimizin, bir alt dereceden daha üst mertebeye eriştiğinde, önceki vaziyetinden terfi etmesi”

şeklinde izah etmiştir. Çünkü terfi, bir üst makamı tercih ve terakki etmek yanında, önceki makamı da terk ve tevbe etmeyi gerektirir.

Muhafazakârlığın esası; taklitçilik, gelenekçilik ve ataperestliktir.

“Ne zaman onlara “Allah’ın indirdiklerine tabi olun (Batıl ve bozuk bağımlılıklardan kurtulun)” denilse, onlar: “Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulunduğumuz şeye (gelenek ve göreneğe) uyarız” derler. (Peki) Ya ataları akıllı bir şeye (gerçeğe) yatmayan ve doğru yolu da bulamayan (kimseler) idiye?” (Bakara: 170) ayetleri bu muhafazakârlık anlayışını reddetmektedir.

“Onlar, ‘çirkin bir hayâsızlık’ işlediklerinde: “Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Bunu bize Allah emretti” derler. De ki: “Şüphesiz Allah, ‘çirkin hayâsızlıkları’ emretmez. Bilmediğiniz bir şeyi Allah’a karşı mı söylüyorsunuz?” (Araf: 28)

“De ki: “Allah’ın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmıştır?” De ki: “Bunlar, dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet günü ise yalnızca onlarıdır.” Bilen bir topluluk için ayetleri böyle birer birer açıklarız.” (Araf: 32)

“De ki: “Rabbim yalnızca çirkin-hayâsızlıkları -onlardan açıkta olanlarını ve gizli yapılanlarını- günahlara bulaşmayı, haklı nedeni olmayan ‘isyan ve saldırıyı’, kendisi hakkında ispatlayıcı bir delil indirmediği şeyi Allah’a şirk koşmanızı ve Allah’a karşı bilmediğiniz şeyleri uydurmayı haram kılmıştır.” (Araf: 33)

“Öyleyse, Allah’a karşı yalan uydurup iftira düzenden veya ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kimdir? Kitaptan kendilerine bir pay erişen (ve bilgi geçinip dini hükümleri dejenere eden) bunlardır. Nihayet elçilerimiz, hayatlarına son vermek üzere kendilerine gittiklerinde onlara diyecekler ki: “Allah’tan başka taptıklarınız (menfaat umarak ve zararından korkarak kendilerine sığınıp uşaklık yaptıklarınız, hani) nerede?” “Onlar bizi (yüzüstü) bırakıp-kayboldular” diyecekler. (Böylelikle) Bunlar, gerçekten nankör kâfirler

olduklarına kendi aleyhlerinde şehadet ettiler.” (Araf: 37) gibi ayetler muhafazakarlığı, yozlaştırılmış ve hurafeler bulaştırılmış taklitçi din anlayışını kötülemektedir.

Bugün “İslam’ı ılımlaştırma” safsatası, Dinlerarası diyalog ve uzlaşma salatası çerçevesindeki girişimler, Müslümanları yozlaşmış Yahudilik ve Hristiyanlıkla aynı potaya sokma gayretleridir ve özellikle ılımlı İslamcı yazarların *“Muhafazakâr Müslümanlığı”* savunmaları bu yüzdendir.

Bir zamanlar Batılı ajansların, Lübnan’daki iç savaşı aktarırken kullandıkları: *“Sağcı Hristiyanlar ve solcu Müslümanlar”* yakıştırmaları unutulmuş değildir ve çok önemli mesajlar içermektedir.

Cenab-ı Hak Kur’an-ı Kerim’de, Müslümanları “Hanifler” olarak tarif etmektedir. (Bak: Ali İmran: 67 Hacc: 30-31)

Hanif (Hanife): *Bir şeye meylenmek, mevcut durumdan daha uygun ve olgun bir düşünce ve davranışa yönelmek* anlamına gelir.

Cahiliye müşrikleri, tek Allah’a inanan, sünnet olan ve usulünce Hacc yapan kişilere, Hz. İbrahim’in Dini üzere olduklarını belirtmek üzere “Hanif Müslim” derlerdi.

“Gerçek şu ki: İbrahim (AS. tek başına) bir ümmetti; Allah’a bütünüyle ve gönülden yönelip itaat eden (ganiten) bir HANİF’ti (Muvahhit bir mü’mini, mevcudu muhafaza edici değildi) Müşriklerden olmaya tenezzül etmemişti” (Nahl: 120)

Yani bu ayetler; HANİF MÜSLİM olmanın ilk şartının; eski düzene ve köhnemiş zihniyete başkaldırmak, aklını ve vicdanını kullanarak tağuti rejimlere, putlar ve tabular sistemine savaş açmak olduğunu belirtmekte ve Batıl muhafazakârlık düşüncesine karşı onurlu ve şuurlu mücadelenin simgesi olarak Hz. İbrahim’i (AS.) göstermektedir.

Dikkat ediniz, Erbakan'ın Milli Görüş Hareketini sürekli *"fitnecilik"*le suçlayan ve savaş açan malum güçler ve yerli işbirlikçi çevreler, Menderes'i, Demirel'i, Özal'ı ve AKP'yi hep *"Muhafazakâr"*

olarak nitelemiş ve desteklemiştir. Bugün birçok cemaat ve tarikatın kendilerini *"muhafazakâr"* olarak tanıtmaları, işte o malum güçlerin hizmetinde olduklarını göstermek içindir. Hatta Fetullahçı Cemaate mensup ilahiyatçıların, Siyonizm'e ve emperyalizme dikkat çeken ve cihat şuuru veren bazı ayetlere,

"Dinlerarası Diyalog ayarı"

vererek; asıl anlamından ve amacından saptırmaya çalışmaları hayret ve nefretle izlenmektedir. Evet bizler Batılı ve Batıl anlamda bir muhafazakâr değil, İslam'a bütünüyle sahip çıkan mü'minleriz.

Ali Haydar Haksal'ın tespit ve tenkitleri yerindeydi ve önemliydi:

Kavram Kargaşasında Muhafazakârlık

Siyasal erkin konum ve yer değiştirmesiyle birlikte ciddi anlamda kavramlarda da yer ve kaymalar baş gösterdi. İslâmi duyarlılığa sahip olanlar, önceleri kimi kavramlardan özellikle çekinirdi. Kendilerini o kavramların içinde görmek istemezdi. Bunların başında "sağ" kavramı gelirdi. Sağcılık bir Müslüman için zül kabul edilirdi... Türkiye'de siyasal sağın çökmesinin ardından, onun yerinde yer alan yeni (AKP) iktidar ile birlikte kavramlarda ciddi anlam ve amaç kaymaları baş gösterdi. Sağcılık tanımı genel bir anlama büründü, geçmişte kendilerini sağcı (ve muhafazakâr) olarak görmeyenler de bu yapının içinde yer almaya yöneldi. Sağ kavramının yeniden tanımlamasını yapacak değiliz. Sol kavramı da bugün için artık bir anlam ifade etmiyor. Batı'nın ürünü olan bu kavramlar, Batı'daki değişimlerle birlikte kendilerine ya yer buluyorlar, ya da unutulup gidiyorlar.

Yakın zamanda Türkiye'de siyasal yapının değişmesi, sol ve sağ partilerin çökmesi, onların yerine gelen yeni siyasal yapı kendisiyle birlikte bir takım tanımlamalar da getirdi. Bunların başında "muhafazakârlık" geliyor. Geçmişte kendilerini Müslüman addeden yazarlar şimdi "hem sağcı hem de muhafazakâr" olarak tanımlanmaktan bir sakınca görmüyorlar. Bundan iki gün önce Bediüzzaman adına, birileri, üst başlıkta "Muhafazakâr yazar ve âlimlere" bir ileti gönderilmişti. Biz de nezaketen kendilerini uyardık; "muhafazakâr değil bir Müslüman yazar olduğumuzu" söyledik. Bu karşılıklı bir tartışmaya dönüştü. İşte o birileri bizi, "Allah'ın gazabından korunmak adına, bir uyarıda bulundu." Tepemizi attıran da bu oldu. Bizi, muhafazakâr olmadığımız, muhafazakârlardan korunmak adına yaptığımız uyarıya verilen bir karşılıktı bu. Bunlar,

muhafazakârlığı ve muhafazakârlarla birlikte olmayışımızı dinden çıkmakla eş değer görüyordu. Allah bizi bu gibilerden korusun.

Söz konusu kişi hızını almadı, bize TDK'nin linkini gönderdi, orada muhafazakâr sözcüğünün ya da kavramının karşılığını önerdi. Bu gibi kavramlara konuyla ilgili sözlüklere bakmada yarar var. Hilmi Ziya Ülken'in sosyoloji sözlüğü, ya da felsefe sözlüklerine bakılmalı. Biz gene de söz konusu kişinin gönderdiği linki açtık orada tanımı şöyle.

Muhafazakâr:

“a) Geçmiş değerlerine bağlı, inancını, gelenek ve göreneklerini, tarihsel değerlerini koruyan kimse. (İtaliano, 20.02.2006 21.49)

b) Teknik olarak muhafaza etmeye eğilimli kişilere denir. Burada ne muhafaza ettiği pek önemli değildir. Fakat günümüzde gelenekçi manada kullanılır (maksat muhabbet, 13.04.2006 21.12)

c) İngiliz düşünür Edmund Burke tarafından doktrine edilen, Fansız İhtilâli'nin kötü sonuçları üzerine devrimi değil evrimsel gelişimi daha sağlıklı bulan, birey yerine kolektif öğelere öne çıkaran ideoloji.”

Burada karşımıza Batılı anlamda tanımlanmış bir yaklaşım bulunuyor. Bunu “mevcut durumu koruma” olarak da tanımlanmalı. Anlaşılan o ki bize linki gönderen kişi okuduklarını da anlamıyor. Orada gelenekçilikten söz ediliyor ya, ya da geçmiş değerler deniliyor ya, hemen üstüne atlıyor. Türkiye bir İttihatçı süreç yaşadı. İttihatçı geleneğin muhafazakârları vardı. Şu sıralar Cumhuriyet'in de muhafazakârları var. Eski gelenek görenekler tanımlaması bir genellemedir. Bu Şamanizm de olabilir, Budizm de olabilir. Türkiye'deki muhafazakârlık İslâm'ı ve değerlerini koruma, Müslümanları koruma gibi bir anlam içermiyor. Zaten günümüz Müslüman entelektüellerinin söz konusu muhafazakârların böyle bir kaygısı da yok. Örneğin muhafazakâr kimi yazarlar İsrail ve Yahudi politikalarına karşı çıkmadıkları gibi dolaylı bir destek içinde de bulunuyorlar. Amerikan politikalarına açık destek veren muhafazakârlar var. Amerika'nın Orta Doğu'yu işgaline ses çıkarmayan muhafazakârlar var. Tepkimiz zaten bu anlayışa karşı.

Türkiye'de İslâmî bir düzen, bir hayat anlayışı, bir sistem mi var da; biz onu muhafazaya çalışıyoruz? Asıl garabet burada. Olmayan şeyin muhafazakârlığı... Ne gülünç değil mi?

Türkiye insanı ne yazık ki bu düzleme kaydı, son siyasal değişimle birlikte zihin kaymaları da yaşıyor.

İnsanlar kendilerini Müslüman bir yazar olarak tanımlamaktan kaçınıyor ve sakınıyorlar. Dünya nimetleri görünürde tatlı ve cazip görünüyor. Allah bizi bu hâl ve durumlardan korusun.”[1]

Çarpıcı ve gerçeği açıklayıcı soru şudur: Müslüman Muhafazakâr olabilir miydi?

Bunun doğru ve uygun olmadığı yukarıda anlatılmaya çalışılmıştır. Çünkü muhafazakârlık; var olan durumu koruma amacı güden düşünce tarzıdır.

Genellikle solcular tarafından “statükocu sağcılar” tanımlamak için kullanılmıştır. Bu kavram değişimcilik ve devrimciliğin karşıtıdır.

Muhafazakârlığı sistemli ve bilinçli olarak ilk savunan İngiliz Filozof Edmund Burke, Fransız Devrimi döneminde yaşamış ve bu ihtilallere karşı çıkmıştır.

Tutuculuk ve statükoculuk anlamı yüklenen muhafazakârlık, Fransız Devrimiyle hız kazanan; aklı ve temel ve insan haklarını öne çıkarıp aslında dini ve manevi değerleri yıkmayı amaçlayan AYDINLANMACI görüşe, direnen kesimlere takılan bir yaftadır.

İngilizlerin “conservatism” dedikleri, yani eski geleneği dondurma ve koruma anlamı verdikleri muhafazakârlık, ister istemez mevcut devlet düzenini ve siyasi rejimi sahiplenme adına bazen otoriter zihniyete de alışı tutmaktadır.

Muhafazakârlar, ekonomik ve politik anlamda “Liberalizme ve Kapitalizme” daha yatkındır.

Hayret; bugün Dünyadaki zulüm ve sömürü düzeninin Türkiye’deki yapısını sürdürmek üzere Milli Görüşten koparılıp ehlileştirilen AKP iktidarı ve yandaşları da... Güya onlara muhalefet eden ve AKP üzerinden Din düşmanlığı yürüten Ulusalıcılar da, aslında aynı Siyonist ve emperyalist sistemi muhafaza eden basit denge unsurları konumundadır.

Günümüzde bazılarınca “gerici” anlamında da kullanılan muhafazakârlık:

- Amerika’da; aptal, ama iyi niyetli,
- Türkiye’de; dindar, ama düzene teslimiyetli,
- Fransa’da; kaba ve katı, ama kültürlü ve birikimli anlamında kullanılır.

Bugün muhafazakârlık diye:

Her türlü değişim ve dönüşümden ürküp direnen, yanlış ve yararsız da olsa mevcutla yetinen, risk almaktan çekinen, taklitçi gelenekçi tipler tarif edilmektedir.

Ülkemizde; kadınların ve kızların aşırı açılıp saçılmalarına karşı çıkan, kız-erkek ilişkilerine sınırlama koyan ve klasik aile hayatını ve değer yargılarını korumaya çalışan kesimler için de muhafazakâr tanımı yapılmaktadır.

Türkiye’deki muhafazakâr yerine ‘mazbut’ kavramı daha uygun bulunmaktadır.

Yazar Abdullah AKGÜL
30 Mart 2012

[1] 11 Ocak 2012 / Milli Gazete